P.Z. br. 350

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/26-01/99
URBROJ: 65-26-11

Zagreb, 25. studenoga 2026.

ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA HRVATSKOGA SABORA

PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA RADNIH TIJELA

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Konačni prijedlog zakona o dopunama Zakona o sudovima za mladež,*** koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 25. studenoga 2026. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra pravosuđa, uprave i digitalne transformacije Damira Habijana i državne tajnike Ivana Crnčeca, Vedranu Šimundžu Nikolić, Sanjina Rukavinu i Fadilu Bahović.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/26-01/71
URBROJ: 50301-04/12-26-8

Zagreb, 25. studenoga 2026.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Konačni prijedlog zakona o dopunama Zakona o sudovima za mladež

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o dopunama Zakona o sudovima za mladež.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra pravosuđa, uprave i digitalne transformacije Damira Habijana i državne tajnike Ivana Crnčeca, Vedranu Šimundžu Nikolić, Sanjina Rukavinu i Fadilu Bahović.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O SUDOVIMA ZA MLADEŽ

Zagreb, studeni 2026.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O SUDOVIMA ZA MLADEŽ

Članak 1.

U Zakonu o sudovima za mladež („Narodne novine“, br. 84/11., 143/12., 148/13., 56/15. i 126/19.), iza članka 31. dodaje se odjeljak 4.a s nazivom odjeljka i člankom 31.a koji glase:

„*4.a Primjena posebne mjere nadzora po punom izvršenju kazne maloljetničkog zatvora i kazne zatvora prema osobi koja je počinila kazneno djelo kao stariji maloljetnik*

Članak 31.a

Sud će osobi koja je kazneno djelo počinila kao stariji maloljetnik, a koja je u vrijeme punog izvršenja kazne maloljetničkog zatvora navršila osamnaest godina i osobi koja je kazneno djelo počinila kao stariji maloljetnik po punom izvršenju kazne zatvora odrediti posebnu mjeru nadzora po punom izvršenju kazne zatvora, ako su za njeno određivanje ispunjene pretpostavke propisane Kaznenim zakonom i ako to opravdavaju okolnosti počinjenja kaznenog djela i ličnost počinitelja.“.

Članak 2.

U članku 106. iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

„(3) Osobi koja je kazneno djelo počinila kao mlađi punoljetnik može se izreći kazna doživotnog zatvora pod uvjetima propisanim Kaznenim zakonom i kada je to opravdano s obzirom na način počinjenja kaznenog djela, a okolnosti koje se odnose na ličnost mlađeg punoljetnika opravdavaju uvjerenje da se svrha kažnjavanja neće moći postići blažom sankcijom.“.

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 4.

Članak 3.

Iza članka 106. dodaju se naslov iznad članka i članak 106.a koji glase:

„*Primjena posebne mjere nadzora po punom izvršenju kazne zatvora prema osobi koja je počinila kazneno djelo kao mlađi punoljetnik*

Članak 106.a

Sud će osobi koja je kazneno djelo počinila kao mlađi punoljetnik odrediti posebnu mjeru nadzora po punom izvršenju kazne zatvora ako su za njeno određivanje ispunjene pretpostavke propisane Kaznenim zakonom i ako to opravdavaju okolnosti počinjenja kaznenog djela i ličnost počinitelja.“.

Članak 4.

Ovaj Zakon objavit će se u „Narodnim novinama“, a stupa na snagu 1. siječnja 2027.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Zakon o sudovima za mladež („Narodne novine“, br. 84/11., 143/12., 148/13., 56/15. i 126/19.; u daljnjem tekstu: ZSM) donesen je 2011. godine, a stupio je na snagu 1. rujna 2011. Od svoga donošenja ZSM je izmijenjen i dopunjen četiri puta. Njegove posljednje izmjene i dopune prvenstveno su rezultat usklađivanja nacionalnog maloljetničkog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije kroz transponiranje Direktive 2016/800/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o postupovnim jamstvima za djecu koja su osumnjičenici ili optuženici u kaznenim postupcima (SL L 132, 21.5.2016.).

ZSM propisuje primjenu Kaznenog zakona („Narodne novine“, br. 125/11., 144/12., 56/15., 61/15. – ispravak, 101/17., 118/18., 126/19., 84/21., 114/22., 114/23., 36/24. i 136/25.) na mlađe punoljetnike, kada sud utvrdi da nisu ispunjeni uvjeti za primjenu maloljetničkog prava na mlađe punoljetnike iz članka 105. ZSM-a. Stoga, iako se na mlađe punoljetnike može primijeniti opće kazneno pravo, njegova primjena nije bez ograničenja. Ta se ograničenja sastoje u tome da se mlađem punoljetniku ne može izreći kazna zatvora u trajanju duljem od petnaest godina, uz iznimku, ako se radi o stjecaju najmanje dvaju kaznenih djela za koje je propisana kazna zatvora u trajanju duljem od deset godina ili kaznenom djelu za koje je propisana kazna dugotrajnog zatvora. U tim slučajevima, mlađem punoljetniku se može izreći kazna zatvora u trajanju duljem od petnaest godina, kao i kazna dugotrajnog zatvora (članak 106. ZSM).

II. PITANJA KOJA SE ZAKONOM UREĐUJU

Konačnim prijedlogom zakona o dopunama Zakona o sudovima za mladež (u daljnjem tekstu: Konačni prijedlog zakona) predviđa se mogućnost izricanja kazne doživotnog zatvora mlađem punoljetniku. Izricanje ovako predložene kazne, bit će moguće samo pod uvjetima predloženim Konačnim prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona i kada je to opravdano s obzirom na način počinjenja kaznenog djela, a okolnosti koje se odnose na ličnost mlađeg punoljetnika opravdavaju uvjerenje da se svrha kažnjavanja neće moći postići blažom sankcijom.

Ovakav je prijedlog posljedica Konačnog prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, kojim se u kaznenopravni poredak Republike Hrvatske, predlaže uvođenje kazne doživotnog zatvora. Iako Kazneni zakon, kao modalitet zatvorskog oduzimanja slobode predviđa, uz kaznu zatvora i kaznu dugotrajnog zatvora, svjedoci smo počinjenja osobito teških kaznenih djela. Kako bi se izrazila posebna pogibeljnost ponašanja kojima se osobito teško povređuju društvene vrijednosti (naročito život) i omogućila učinkovitija prevencija osobito teških oblika kaznenih djela, Konačnim prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, predlaže se mogućnost izricanja kazne doživotnog zatvora za kaznena djela za koja je propisana kazna dugotrajnog zatvora, kao i mogućnost izricanja jedinstvene kazne doživotnog zatvora pod uvjetima propisanim Konačnim prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, dakle najtežih kaznenih djela, kojima se društvo želi zaštititi od najtežih počinitelja. Stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, primjena općeg kaznenog prava iz članka 106. ZSM-a značila bi mogućnost izricanja kazne

doživotnog zatvora mlađem punoljetniku za kaznena djela za koja je propisana kazna dugotrajnog zatvora i bez uzimanja u obzir okolnosti koje se odnose na ličnost mlađeg punoljetnika i okolnosti koje opravdavaju uvjerenje da se svrha kažnjavanja neće moći postići blažom sankcijom. Stoga je radi propisivanja navedenih, dodatnih uvjeta pod kojima se mlađem punoljetniku može izreći kazna doživotnog zatvora, bilo potrebno pristupiti izradi ovoga Konačnog prijedloga zakona. Tako se ovim Konačnim prijedlogom zakona, predviđa mogućnost izricanja kazne doživotnog zatvora mlađem punoljetniku, uz uvjet sudu, da takvu kaznu može izreći samo kada se radi o kaznenom djelu za koje je propisana kazna dugotrajnog zatvora ili ako se radi o stjecaju dva ili više kaznenih djela za koja sud prema Konačnom prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona može izreći jedinstvenu kaznu doživotnog zatvora, a koja su počinjena na način da prema mišljenju suda opravdavaju izricanje kazne doživotnog zatvora, kao i da okolnosti koje se odnose na ličnost mlađeg punoljetnika opravdavaju uvjerenje da se svrha kažnjavanja neće moći postići blažom sankcijom (članak 106. stavak 3.).

Osim mogućnosti izricanja kazne doživotnog zatvora za kaznena djela za koja je propisana kazna dugotrajnog zatvora, kao i jedinstvene kazne doživotnog zatvora za kaznena djela počinjena u stjecaju pod uvjetima propisanim Konačnim prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, uz ograničenja, da je izricanje takve kazne opravdano s obzirom na način počinjenja kaznenog djela, kao i da okolnosti koje se odnose na ličnost mlađeg punoljetnika opravdavaju uvjerenje da se svrha kažnjavanja neće moći postići blažom sankcijom, Konačnim prijedlogom zakona, predlaže se i određivanje Posebne mjere nadzora po punom izvršenju kazne zatvora (u daljnjem tekstu: Posebne mjere) osobi koja je kazneno djelo počinila kao stariji maloljetnik, a koja će u trenutku punog izvršenja kazne maloljetničkog zatvora navršiti osamnaest godina života, kao i osobi koja je kazneno djelo počinila kao stariji maloljetnik po punom izvršenju kazne zatvora te osobi koja je kazneno djelo počinila kao mlađi punoljetnik po punom izvršenju kazne zatvora ako su za njeno određivanje ispunjene pretpostavke propisane Kaznenim zakonom i ako to opravdavaju okolnosti počinjenja kaznenog djela i ličnost počinitelja. Mogućnost njenog određivanja, predstavlja nastavak normativnih reformi koje Republika Hrvatska poduzima kako bi zaštitila živote osoba pod svojom jurisdikcijom i izravna je posljedica Konačnog prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona koji Posebnu mjeru (članak 79.a), predlaže kao oblik tzv. preventivnog nadzora nakon punog izvršenja kazne zatvora.

Donošenjem ovoga zakona unaprijedit će se kaznenopravnim sredstvima, zaštita građana, odnosno društva od strane onih osoba koji su bitna obilježja osobito teških kaznenih djela ostvarila kao stariji maloljetnici ili mlađi punoljetnici čime će se doprinijeti daljnjem ispunjenju ustavne i konvencijske obveze države da štiti život i tjelesni integritet građana, odnosno osoba koje se nalaze pod njenom jurisdikcijom.

III. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članke 1. i 3.

Konačnim prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, koji je u proceduri, uvodi se kao posljedica brisanja sigurnosne mjere zaštitnog nadzora po punom izvršenju kazne zatvora iz članka 76. Kaznenog zakona, Posebna mjera nadzora po punom izvršenju kazne zatvora (članak 79.a). Osim uvjeta predloženih Konačnim prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (da se radi o osuđeniku koji je u potpunosti izdržao kaznu zatvora

za kaznena djela propisana navedenim člankom, dakle da mu nije odobren uvjetni otpust, a u odnosu na kojeg sud ima razloga vjerovati da će osuđenik ponovno počiniti neko od kataloških kaznenih djela), ovim Konačnim prijedlogom zakona, predlažu se dodatni uvjeti za njeno određivanje. Ti se uvjeti sastoje u tome da će sud osobi koja je kazneno djelo počinila kao stariji maloljetnik, a koja će u trenutku punog izvršenja kazne maloljetničkog zatvora navršiti osamnaest godina života, osobi koja je kazneno djelo počinila kao stariji maloljetnik po punom izvršenju kazne zatvora i osobi koja je kazneno djelo počinila kao mlađi punoljetnik po punom izvršenju kazne zatvora odrediti Posebnu mjeru, ako su za njeno određivanje ispunjene ne samo pretpostavke propisane Kaznenim zakonom, nego i ako to opravdavaju okolnosti počinjenja kaznenog djela i ličnost počinitelja.

Uz članak 2.
U kaznenopravni poredak Republike Hrvatske Konačnim prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona predlaže se uvesti kaznu doživotnog zatvora. Takva kazna će se prema ovome prijedlogu stavka 3. ovoga članka moći izreći i mlađem punoljetniku na kojeg se primjenjuje opće kazneno zakonodavstvo, uz uzimanje u obzir posebnosti koje valja primijeniti na mlađe punoljetnike pri izricanju takve kazne. Dakle, osim uvjeta predloženih Konačnim prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, ovim se člankom predlaže da se kazna doživotnog zatvora može izreći mlađem punoljetniku, kada je to opravdano s obzirom na način počinjenja kaznenog djela, a okolnosti koje se odnose na ličnost mlađeg punoljetnika opravdavaju uvjerenje da se svrha kažnjavanja neće moći postići blažom sankcijom.

Uz članak 4.
Ovim člankom propisano je stupanje zakona na snagu.

IV. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovoga zakona sredstva su osigurana u okviru redovnog poslovanja Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne transformacije te nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA TE RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

U odnosu na tekst Prijedloga zakona koji je u prvom čitanju prihvaćen u Hrvatskome saboru, u Konačnom prijedlogu zakona predlagatelj je u članku 1. izvršio nomotehničku doradu izričaja.

VI. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S OBRAZLOŽENJEM

U odnosu na izneseno mišljenje Odbora za zakonodavstvo Hrvatskog sabora na 75. sjednici održanoj 13. listopada 2026., a kojim se ističe kako je potrebno nomotehnički doraditi izričaj kroz cijeli propis na način da je Kazneni zakon na koji se poziva kroz sve odredbe potrebno propisati općenito, ukazujemo kako navedeno nije moguće prihvatiti, s obzirom na to

da ne predstavlja tek nomotehničko usklađivanje već bi dovelo do supstantivne izmjene materijalnog sadržaja i pravnog dosega zakonskih odredbi. Naime, ZSM sadrži jasno razlikovanje između Kaznenog zakona („Narodne novine“, br. 110/97., 27/98. – ispravak, 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08. i 57/11.) i Kaznenog zakona („Narodne novine“, br. 125/11., 144/12., 56/15., 61/15. – ispravak, 101/17., 118/18., 126/19., 84/21., 114/22., 114/23., 36/24. 136/25.), upravo kroz navođenje brojeva „Narodnih novina“, odnosno njihovo izostavljanje u izričaju pojedinih odredbi. Slijedom navedenoga, općenito navođenje kaznenog zakonodavstva, kako je predloženo u Izvješću Odbora za zakonodavstvo, izričajem „propisom kojim se uređuju kaznena djela i kaznenopravne sankcije“, dovelo bi do promjene smisla i sadržaja pojedinih zakonskih odredbi.

U odnosu na izneseni prijedlog saborske zastupnice Anite Curiš Krok (Klub zastupnika Socijaldemokratske partije Hrvatske) da se definiraju mjere prema počiniteljima vršnjačkog nasilja, ukazujemo kako je i sam predlagatelj već u tekstu Prijedloga zakona koji je u prvom čitanju prihvaćen u Hrvatskome saboru, prepoznao potrebu strožeg postpenalnog nadzora starijih maloljetnika i mlađih punoljetnika te stoga i predložio da se i u odnosu na njih, može odrediti mjera zaštitnog nadzora po punom izvršenju kazne zatvora, kao i kazna doživotnog zatvora za mlađeg punoljetnika, pod zakonom propisanim uvjetima.

TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE DOPUNJUJU

Članak 106.

(1) Kada na osobu koja je kazneno djelo počinila kao mlađi punoljetnik primjenjuje odredbe Kaznenog zakona i kazneno pravne odredbe drugih zakona Republike Hrvatske (opće kazneno pravo), sud može, u granicama ublažavanja kazne, izreći kaznu blažu od propisane.

(2) Osobi koja je kazneno djelo počinila kao mlađi punoljetnik ne može se izreći kazna zatvora u trajanju duljem od petnaest godina, osim za djelo za koje je propisana kazna dugotrajnog zatvora ili za stjecaj najmanje dva kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora dulja od deset godina.

(3) Prema osobi koja je kazneno djelo počinila kao mlađi punoljetnik ne može se primijeniti sigurnosna mjera kojom se zabranjuje obavljanje djelatnosti ili dužnosti.